

Vaccins beschermen dier én mens

Het bedrijf MSD Animal Health werkt met onderzoekers van Wageningen UR, het RIVM en de Universiteit Utrecht aan een betere bestrijding van infectieziekten die van dier op mens kunnen overslaan. 'We kunnen nu enkele producten ontwikkelen die mogelijk nooit commercieel aantrekkelijk zullen zijn, maar maatschappelijk wel relevant zijn.'

'Door de dieren te beschermen, bescherm je de mensen', vat René Aerts de gedachte achter het project Castellum samen. Aerts is vice-president R&D voor vaccins bij MSD Animal Health wereldwijd. Castellum verwijst naar een versterkte Romeinse legerplaats en dus naar bescherming; in dit geval tegen opkomende zoönosen. Dit zijn infectieziekten die kunnen overgaan van dieren op mensen en andersom, zoals de vogel- of varkensgriep en de Q-koorts. Volgens de WHO zijn meer dan 70 procent van alle infectieziekten zoönosen. Ze kunnen een groot gevaar voor de volksgezondheid vormen en in de landbouwsector aanzienlijke economische schade veroorzaken.

Preventie en beheersing van infecties bij dieren bieden de beste bescherming voor de volksgezondheid. Een bijkomend voordeel is dat inenting helpt om het antibioticagebruik in de veehouderij terug te dringen. Verkleining van de risico's voor Nederland, vergt meer kennis en hoogwaardige onderzoeksfaciliteiten voor veterinaire vaccinontwikkeling.

Aerts noemt de samenwerking van zijn bedrijf met het Centraal Veterinair Instituut (CVI) van Wageningen UR, het RIVM en de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht succesvol. 'Ieder heeft een eigen rol en die rollen sluiten goed op elkaar aan.' Zijn bedrijf levert het leeuwendeel van de bijdrage in de eindfase, bij de ontwikkeling van productieprocessen voor nieuwe vaccins en het onderzoek rondom veiligheid en productregistratie. De faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht coördineert het project. Het CVI in Lelystad speelt een belangrijke rol op het gebied van infrastructuur en dierfaciliteiten. Het RIVM legt de link naar de humane sector. Aerts: 'Onderzoeksresultaten en technieken voor dieren kun je mogelijk ook bij mensen toepassen.'

Het ministerie van EL&I ondersteunt het vierjarige onderzoeksprogramma, dat loopt tot 2015 en is gericht op Rift-dalkoorts, Krim-Congokoorts en vogelgriep. Voor het onderzoek naar deze voor mensen gevaarlijke infectieziekten wordt een nationale dieronderzoeksfaciliteit met hoge veiligheidsvoorzieningen gebouwd bij het CVI in Lelystad. MSD Animal Health heeft labruimte met datzelfde hoge veiligheidsniveau.

'Door het consortium wordt in Nederland een unieke kennisinfrastructuur ontwikkeld op het gebied van zoönosen', meent Aerts. Zo'n koppeling tussen bedrijfsleven en fundamenteel onderzoek ziet hij niet vaak. 'Dit soort onderzoek gebeurt versnipperd in de wereld, vooral door overheidsinstellingen. Maar de vertaalslag naar vaccinproductie wordt zelden gemaakt.' De *One health*-benadering in Castellum is juist gericht op die praktische toepasbaarheid, benadrukt hij. 'De bedoeling is dat we straks

een antigenenbank hebben die klaar staat op het moment dat die ziekten onze kant opkomen.'

MSD Animal Health heeft wereldwijd meer dan driehonderd vaccins op de markt en ontwikkelt jaarlijks vier tot acht nieuwe vaccins. Door het project worden dat er waarschijnlijk meer. Aerts: 'Doordat we in het consortium de koek en de competenties delen, kunnen we nu ook een aantal *high risk* producten ontwikkelen die mogelijk nooit commercieel aantrekkelijk zullen zijn, maar maatschappelijk wel relevant zijn.'

Contact:

vincent.rijsman@wur.nl
0320 - 23 85 72

Dierenarts inspecteert koeien. Onderzoeksinstituten en bedrijven werken samen aan nieuwe vaccins die mens en dier beschermen tegen zoönosen.